

A 599

Analiza irolat

598

A KOLOZSVÁR SZABAD KIR. VÁROSI

II-ik községi

ELEMI VEGYES NÉPISKOLA

ÉRTESITŐJE

az 1891—92-ik tanévről,

mint főnnállásának 11-ik évéről.

A városi községi iskolaszék megbizásából

SZERKESZTETTE :

ELEK GYULA,

isk. igazgató.

KOLOZSVÁR.

KÖZMŰVELŐDÉS IROD. ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1892.

A KOLOZSVÁR SZABAD KIR. VÁROSI

II-ik községi

ELEMI VEGYES NÉPISKOLA

ÉRTESITŐJE

az 1891—92-ik tanévről,

mint főnnállásának 11-ik évéről.

A városi községi iskolaszék megbízásából

SZERKESZTETTE :

ELEK GYULA,

isk. igazgató.

KOLOZSVÁR.

KÖZMŰVELŐDÉS IROD. ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1892.

TARTALOM.

- I. Az év története.
  - II. A közvizsgálatok sora.
  - III. Iskolaszék és felügyelő bizottság.
  - IV. Tanító-testület.
  - V. A rendes és ismétlő tanulók névsora.
  - VI. Statisztikai adatok.
  - VII. Értesítés a jövő tanévre
-

I.

Az év története.

Az 1891—92-ik tanév a II-ik községi iskolát a kétvizközi kerületben levő Pap-utcza 19. sz. alatti bérházban találja, mivel az iskola eddigi állandó telke és épülete (Hidelvei kerület, Nagy-utczában) a róm. kath. egyháznak lett átadva ugyan-csak iskolai célokra.

A II-ik községi iskola 10 évi, sikereiben áldásos, működése után költözött át a hidelvei kerületből mostani helyére. Ez által lett meggyújtva e tizedben is a népnevelésnek eddig alvó fátylaja.

A bérháznak átalakítása, továbbá az átköltözködés és berendezés miatt a tanítás csakis 1891. szeptember 30-án vehette kezdetét.

De nemcsak ezekben voltak változások.

Nevezetesen az 1891—92-ik tanévtől kezdődőleg a II-ik községi Iskola igazgatásával a községi Iskolaszék és városi Tanács Elek Gyula rendes tanítót és iskola-gondnokot bízta meg. Továbbá Kolozsvári Albert rendes tanítónak betegsége folytán az Iskolaszék egy évi szabadságidőt engedélyezett. Ezen időre helyetteséül az Iskolaszék Márton Ilona okleveles tanítónőt alkalmazta, ki az I-ső leány-osztályt vezette buzgó-sággal.

Ezen lényeges változások után kezdődött meg a tanítás és folyt a tanév végéig minden fenakadás nélkül.

Tekintve a tanévnek későn való megkezdését, (szeptember 30.) a meddig már csaknem minden szülő beiratta valamelyik iskolába gyermekét; tekintettel továbbá arra, hogy bérhelyiségünk szűk volta miatt csak két osztályt, az I-ső és

II-ik osztályt állíthattuk be, s végül tekintettel arra, hogy a kezdet nehézségei (az iskolával való megszokás, előítéletek stb.) is felmerültek — mondom tekintettel ezekre: mégis a rendes tanulók száma 64-re, az ismétlő tanulók száma meg 35-re emelkedett, mely szám, bérhelyiségünk szűk voltához viszonyítva, nagynak mondható.

Bérhelyiségünk czélszerűtlen és szűk volta arra indította Felügyelő-bizottságunk buzgó elnökét dr. Felméri Lajos egyetemi tanár urat hogy Felügyelő-bizottságunk t. tagjait sürgősen gyűlésre hívja egybe, mely gyűlésen ki lett mondva az állandó iskola-épület mielőbb való felépítésének szükségessége. Együttal ezen gyűlésen egy terv is lett megállapítva, mely az építendő iskola — kapcsolatosan óvoda — szükséges tantermeit, egy szóval helyiségeit adja.

Ezen tervezetet a megokolással együtt az Iskolaszék minden módosítás nélkül elfogadta és áttette a városi Tanácshoz, s kérte sürgős elintézését.

Hiszszük, hogy városunk érdemes Tanácsa nem fog késni megindítani az iskola-építés munkálatait.

Ugyanezen iskolaszéki ülésen ki lett mondva a Felügyelő-bizottság ajánlatára, hogy addig is, míg az új iskola felépülne, egy újabb bérházra van szükség, mivel a jövő tanévvel a III-ik osztály is be lesz állítva.

Iskolánkat az év folytán látogatásukkal megtisztelték: Kozma Ferencz kir. tanfelügyelő, dr. Nagy Mór városi tanácsos és Polcz Rezső ügyvéd, iskolaszéki tag urak.

Iskolánk növendékeinek egészségi állapota a lefolyt tanév alatt kedvező volt.

Járványos betegség egy izben sem, egyéb könnyebb lefolyású betegség is csak ritkán fordult elő a növendékek között.

A felmerült mulasztások számát tehát nem a betegség okozta, hanem inkább az, hogy a szülők egy és más lényegtelen okból otthon tartották gyermekeiket, nem törődve a pontatlan iskola-látogatásnak a gyermekre háruló hátrányaival.

Reméljük, hogy jövőben ez is apadni fog. Különösen apadni fog az óvoda felállításával, mivel igen sok esetben az iskolások felügyeletére bizzák a szülők az otthon maradt kisebb gyermekeket.

A szabályszerű szemvizsgálatot dr. Veress Lajos ker. orvos úr teljesítette, ki e czélből kétszer, u. m. 1891. okt. 31-én és 1892. április 8-án jelent meg iskolánkban. Szembeteg egy alkalommal sem találtatott. Egy harmadik esetben is megjelent a nevezett orvos úr iskolánkban, midőn egy hirtelen rosszul lett — nehézkóros — növendéknek nyújtott gyors orvosi segélyt.

Iskolánk az ő szerény anyagi erejéhez mérten jótékonyt is gyakorolt, a mennyiben enyhíteni igyekezett a felvidéki inségesek nyomorán azzal a csekély 5 frt. 83 kr. öszszeggel, melyet e czélra a tanító-testület tagjai és tehetősebb növendékek adtak össze.

Dicsőségesen uralkodó cs. és apostoli királyunk Ő Felségének I-ső Ferencz Józsefnek 25 éves koronázási ünnepélye általunk is meg lett ünnepelve. Ezen alkalomból három napi szünidő tartatott s június 8-án a koronázási ünnepély napján a tanító-testület (a növendékekkel együttesen) ünnepélyt rendezett az iskola helyiségében, nagy számú hallgatóság előtt.

Végül nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a „Szegénysorsu iskolás tanulókat segélyző egylet“ 12 növendékünket látta el ez évben jó, meleg téli ruhával; továbbá, hogy az orsz. vörös-kereszt-egylet kolozsvári választmánya által létesített „Népkönyha“ kezelő-bizottsága 4 éhező tanulóknak nyújtott meleg, tápláló délebedet.

Fogadja ezért mindkét humanus egylet m. t. elnöksége hálás köszönetünket.

Ime, ez rövid visszapillantás a II-ik községi iskola 1891—92-ik tanévének történetére.

Kolozsvárt, 1892. június hava.

II

A közvizsgálatok sora:

Május 21-én, (szombat) d. e. 10—11-ig az ev. ref. tanulók vizsgálata a hittanból.

” ” d. e. 11—12-ig a róm. kath. tanulók vizsgálata a hittanból.

Junius 22-én, (szerda) d. e. 9—12-ig az I-ső fiu- és II-ik ve-gyes osztály vizsgálata minden tantárgyból.

” ” d. u. 3—4-ig a fiuk vizsgálata a tornából.

” ” d. u. 4—5-ig a leányok vizsgálata a tornából.

Junius 23-án, (csütörtök) d. e. 9—11-ig az I-ső leány-osztály vizsgálata minden tantárgyból.

” ” d. u. 2 óraker az érdemsorozat felolvasása, tudósító-könyvek, jutalmak kiosztása s a tanév ün-nepélyes bezárása.

Megjegyzés: A vizsgálatok folyama alatt a rajz- és írás-beli dolgozatok, valamint a női kézi-munkák közszemlére lesz-nek kiállítva.

III.

a) Kolozsvár sz. kir. város községi Iskolaszéke :

Elnök : Dr. Finály Henrik.

Alelnök : Dr. Szamosi János.

Jegyzők : Elek Gyula,
Nagy Kálmán,
Pausinger Sándor.

Tagok:

Dr. Bartha János.	Kiss Sándor.
Dr. Békési Károly.	Kozma Ferencz.
Benigni Sámuel.	Kövári László.
Dr. Biró Béla.	Kövári Mihály.
Bournás János.	Losonczy János.
Dr. Concha Győző.	Nagy Lajos.
Dr. Czikmántori Ottó.	Dr. Nagy Mór.
Deáky Albert.	Olgay János.
Deák József.	Paal Ferencz.
Dobál Antal.	Péterfi Dénes.
Dorgó Albert	Polcz Rezső.
Dr. Eisler Mátyás.	Salamon Antal.
Fazakas József.	Somodi István.
Dr. Felméri Lajos.	Dr. Szabó Gyula.
Ferencz József.	Dr. Szász Béla.
Dr. Fischer Lajos.	Szász Domokos.
Dr. Groisz Gusztáv.	Szász Gerő
De Gerandó Antonina.	Dr. Széchy Károly.
Glasner Mózes.	Szvacsina Géza.
Grátz Mór.	Dr. Török István.
Dr. Isacu Aurél.	Dr. Vajda Gyula.

b) Felügyelő bizottság:

Elnök : Dr. Felméri Lajos.

Jegyző : Elek Gyula.

Tagok :

Dr. Békési Károly.
Dániel Joakhim.
Nagy Kálmán.

Polez Rezső.
Salamon Antal.
Dr. Szabó Gyula.

Dr. Török István.

IV.

Tanító-testület:

1. **Elek Gyula**, igazgató-tanító és gondnok; tanította az I-ső fiu osztály és II-ik vegyes osztály minden tantárgyát, a fiuknak a tornászatot és az ismétlő iskola tantárgyait. Heti óráinak száma : 28.

2. **Özv. Gspann Károlyné**, munka-tanítónő; tanította a leány-növendékeknek a női kézi-munkát. Heti óráinak száma : 6.

3. **Márton Ilona**, helyettes tanítónő; tanította az I-ső leány-osztály minden tantárgyát és a leányoknak a tornászatot. Heti óráinak száma : 23.

4. **Csiky Miklós**, róm. kath. aldozópap és hitoktató; tanította a róm. kath. növendékeknek a hittant. Heti óráinak száma : 2.

5. **Tóth Tamás**, ev. ref. énekvezér és hitoktató; tanította az ev. ref. növendékeknek a hittant és egyházi éneket. Heti óráinak száma : 2.

V.

a) **A rendes tanulók névsora:**

I-ső leány-osztály.

Tantárgyak: Hittan, beszéd- és értelem-gyakorlatok, írva-olvasás, számtan, elbeszélések, versek, rajz, ének, torna és női kézimunka.

Barta Lula.	Madár Róza.
Barta Marczella.	15. Nyitrai Erzsi.
Baga Anna.	Persa Mária.
Bakó Kata (beteg.)	Rózsa Anna.
5. Csüpely Lina.	Rózsa Erzsi.
Dávid Anna.	Szabó Mari.
Dávid Kata.	20. Szabó Zsuzsa.
Fazakas Juliska.	Török Róza.
Fülöp Róza.	Tóth Anna.
10. Fülöp Marczella.	Tyiorán Mari.
Gyárfás Lina.	Udvari Vilma.
Kiss Róza.	25. Varga Ella
Kilin Anna	Összesen: 25

I-ső fiú-osztály.

Tantárgyak: Hittan, beszéd- és értelem-gyakorlat, írva-olvasás, számtan, elbeszélések, versek, rajz, ének, torna.

Barta Miklós.	Incze János.
Barta József.	10. Kujbus Ferencz.
Balló János.	Oltyán János (kim.)
Bakcsi Pál.	Szabó György.
5. Bell István.	Szabó Ferencz.
Burgya Miklós.	Székely János.
Farkas János.	15. Török Gyula.
Gyetkó József.	Tövis József.
	Összesen: 16.

II-ik vegyes osztály.

Tantárgyak: Hittan, beszéd- és értelem-gyakorlatok, írás, olvasás, számtan, nyelvtan, vers, rajz, ének, torna, női munka a leányoknak.

Leányok.

- Barta Mari.
Bakó Mari.
Göthner Mari.
Izidor Mária.
5. Jakab Lula.
Jakab Teréz.
Kosztilyán Anna.
Kujbus Biri.
Lövinger Málvin.
10. Smidt Mari.
Szabó Róza.
Szabó Margit.
Tatai Teréz.

Fiak.

- Anderkó László.
Burgya János.
Farkas Sándor.
Horváth Márton.
5. Jakab György.
Krisán László.
Landeszmann Lajos.
Paizs János.
Simon Árpád.
10. Tyiorán János.

Összesen: 23.

b) Az ismétlő tanulók névsora:

Tantárgyak: Olvasás, írás, számtan, rajz.

- Adorján József.
Balázs József.
Balázs Gergely.
Barta János.
5. Broskoly György.
Broskoly János.
Bocsán Tódor.
Csiki Samu.
Farkas István.
10. Gál József.
Gál János.
Gog László.
Horváth Ferencz.
Krisán János.
15. Kulkán Demeter.
Kulkán János.
Lukács János.
Marosán János.

- Mérucz János.
20. Mérucz Simon.
Meszesán György.
Meszesán Gábor
Puss István.
Papp Oktavián.
25. Rusz János.
Regyán Sándor.
Szabó István.
Szabó Ferencz.
Szöke Márton.
30. Szöcs István.
Török András.
Török László.
Tóth János.
Tancz György.
35. Vladó István.

Összesen: 35.

VI.

Statisztikai adatok.

a) Felvétel szerint.

Az I-ső osztályba beiratkozott leány:	25.	Kimaradt	—
" " " " fiu:	16.	"	1.
A II-ik " " leány:	13.	"	—
" " " " fiu:	10.	"	—
<hr/>			
Összesen:	64.	Kimaradt	1.
Ismétlő tanuló volt	35.	—	—
<hr/>			
A tanítványok összes száma:	99.		

b) Vallás szerint.

1. Ev. református	51.
2. Görög katolikus	32.
3. Római katolikus	12.
4. Izraelita	2.
5. Ágost. evangélikus	1.
6. Unitárius	1.
<hr/>	
Összesen:	99.

c) Születési hely szerint.

Kolozsvári	90.
Vidéki	9.
<hr/>	
Összesen:	99.

d) Nemzetiség szerint.

Magyar	67.
Román	32.
<hr/>	
Összesen:	99.

VII.

Ertesítés a jövő tanévre.

1. A jövő 1892/93-ik tanévben a beiratások szeptember 1., 2., 3. és 4-ik napjain az iskola helyiségében tartatnak meg.

2. A rendes tanítás szeptember 5-én reggel 8 órakor veszi kezdetét.

3. Az I-ső osztályba a 6-ik életévüket betöltött gyermekek vétetnek fel; korukat keresztlevéllel kötelesek igazolni.

4. A himlőbeoltás minden beiratkozandó gyermek részéről orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

5. A jövő tanévben a III-ik korosztály is be lesz állítva, miért ezen osztályba is lehet beiratkozni.

6. Tandij egész évre 2 frt, ezen kívül beiratási díj 30 kr., tanszerdíj 70 kr. Összesen 3 frt.

7. A szegénysorsu gyermekek a 2 frt tandíj fizetése alól szegénységi bizonyítvány alapján felmentetnek, de a beiratási díjt a 30 krt és a tanszerdíjt a 70 krt, összesen 1 frtot fizetni kötelesek.
